

VÁLOGATÁS

Az OSZK új szerzeményeiből

Canadian Who's Who : 1998 : Vol. XXXIII / Elisabeth Lumley editor. - Toronto etc. : University of Toronto Press, 1998. - 1374 p.
ISBN 0-8020-4913-3

A torontói egyetem kiadásában megjelenő *Kanadai ki kicsoda* a leghitelesebb és legteljesebb ilyen típusú segédkönyv Kanadában. Több mint tizenötezer jelentős kanadai személy adatait adja közre, tevékenykedjenek az élet bármely területén. Az évente új kiadásban megjelenő referenzs mű arra törekszik, hogy a lehető legfrissebb és ellenőrzött információkkal lássa el az olvasókat, érdeklődőket, ennek következtében a mai kanadai életrajzi információ mérvadó referenzs forrásának tekinthető A kanadai kultúra sokrétűségét dokumentálva bemutatja, mit értek el a kanadai polgárok az élet, a hivatás, a tudomány, művészetek és a különféle szakmák területén.

A Canadian Who's Who első kiadása 1910-ben jelent meg, a londoni Times Publishing Company gondozásában. 1932-ben A. L. Turner megvásárolta a kiadási jogot a londoni cégtől, és 1936-tól 1975-ig az ő irányítása alatt jelent meg a kiadvány,

már Kanadában. Ezekben az években – a háborús évektől eltekintve – a sorozat háromévente jelent meg. (Az University of Toronto Press a retrospektív köteteket mikrofilmlapon is közreadta *Who's Who in Microfiche 1898–1975* címen.)

Az 1998-as Canadian Who's Who szerkesztésekor több mint ötezer kérdőívet küldtek szét, annak érdekében, hogy a már ismert személyek életrajzi adatai mellett, a kurrens érdeklődés középpontjában álló közéleti személyiségek is bekerüljenek a kötetbe. Azok a kanadaiak kerültek be, akik tevékenységüket Kanada területén folytatják, valamint azok, akik a kanadai társadalomban és közéletben jelentős szerepet töltenek be (híres tudósok, politikusok, sportolók, művészek, üzletemberek, stb.). A szócikkek tartalmazzák az illető egyén születési adatait, információkat szerzünk tanulmányairól, családi hátterükről, előmenetelükről, munkájukról és/vagy tevékenységükről, kitüntetéseikről és teljes címüket is közlik.

(Kaibinger Károlyné)

Geographical Information System. Vol. 1-2. Ed. by Paul A. Longley, Michael F. Goodchild, David J. Maguire, David W. Rhind. 2nd. Ed. New York-Chichester-Weinheim-Brisbane-Singapore-Toronto, 1999, 1100, XCIII l. ISBN 0471-32182-6

Ma a számítástechnika széles körű térnyerése nyomán életünket is átszövő új technológiák kialakulásának lehettük szemtanúi. A térhez kötött ismeretek, azaz térképek és más nyilvántartások összekapcsolásai nyomán az információszerzésnek és -szolgáltatásnak új lehetőségei tárulnak fel. Az első időben (1980-s évek közepe) – ahogy e mű címe is jelzi – e rendszereket magyar fordítással „Földrajzi információs rendszer”-nek nevezték. Napjainkra a fenti név már tágabb értelmet nyert, így „Geospatial Information System”-re módosult az elnevezése az ilyen rendszereknek. Ennek oka az volt, hogy a köztudatban a „geográfia” szó elsősorban a Föld felületére vonatkozó ismereteket foglalja magába; viszont a „térbeliség” kifejezés már nemcsak a Föld felszínét, hanem az alatta (pl. bányászat) és a felette (pl. légkör) lévő térségeket is magába foglalja. Hazánkban már a kezdetektől fogva (1989) a „térinformatikai” néven foglalták egybe azokat az adatgyűjtő- és szolgáltató rendszereket, amelyek segítettek olyan kérdések megválaszolását, amelyekre más információs rendszerek megnyugtató választ adni nem tudtak, pl. hol húzódnak a közművek; vagy ki, mikor, és milyen épületre kapott építési engedélyt; vagy milyen adott területen a népesség kor és nem szerinti összetétele az oktatás vagy az egészségügyi szolgáltatások szemszögéből; vagy milyen logisztikai kapcsolatok a leghatékosabbak a mentők, a rendőrség, a honvédség számára, stb. E két kötetes 90 szerző – az egyes szakterületek legkiválóbb művelői – által írt kézikönyv – gazdag irodalmi hivatkozással – ma a legteljesebb összefoglalása az egyébként igen gyorsan változó térinformatika technológiáknak. Eltérő minőségű adatok

együtt kezelése csak látszólag egyszerű, valójában számtalan kérdést kell egyértelműen megoldani, kezelni elég itt utalni arra, hogy hazánkban csak az ingatlan-nyilvántartás adatainak (térképi és egyéb iratok) naprakész számítógépre vitele mennyi nehézséggel és nem kevés pénz elherdálásával járt együtt. Számítógépes rendszerek kiépítése mellett, az adatállományok karbantartása, a különböző számítástechnikai hátterek állandó megújulása jelenti a tervezők és a fenntartók számára a legnagyobb költséget és kihívást. Egész Európára kiterjedő térinformatikai rendszerek összekapcsolható kiépítése – a különböző pályázati pénzek és eredményeik nyomom követése miatt kívánatos lenne – ám adatvédelem jelen állása ezt még az álmok közé sorolja. E gazdagon illusztrált kézikönyv segíti a térinformatikai rendszerek tervezőit, az üzemeltetőit és felhasználóit abban is, hogy melyek a ma már meg tapasztalt leghatékosabb pontosságú kívánalmak e rendszerekkel szemben, s megismerteti a tervezőket azzal a szerteágazó témakörrel is, amelyek felől a legtöbb kérés érkezik a felhasználók oldaláról.

(Plihál Katalin)

HERZL, Theodor

Der Judenstaat : Versuch einer modernen Lösung der Judenfrage / Theodor Herzl. - 2. Aufl. Zürich : Manesse Verl., 1996. - 115 p. - ISBN 3-7175-8133-3

A magyar származású Herzl esszéje először 1896-ban jelent meg Bécsben. Ő volt az egyik első képviselője azoknak, akik a „zsidó kérdést” nem szociális, vagy vallási-, hanem nemzeti kérdésnek tekintették. Ebben a művében felvázolta egy önálló zsidó állam alapításának lehetőségét és módját. Későbbi életét is ennek a célnak a megvalósítására szentelte.

A bevezetőben leszögezi, hogy terve nem utópia, hanem megvalósítható cél. Szétszóratott népe szá-

mára pedig egy nemzeti állam létrehozása szükség-szerűség.

Részletesen megindokolja, hogy miért az egyetlen lehetséges megoldás az önálló nemzeti állam létrehozása. Zsidó-kérdés az elmúlt 2000 év folyamán valamilyen formában és mértékben mindig is volt. Ezt balgaságnak tartaná tagadni. A zsidók túlélésük érdekében az üldözés és a szegénység miatt mindig vándorlásra kényszerültek. A befogadó nemzetek sehol sem örültek a nagyobb létszámú szegény bevándorlónak. De nemcsak a szegénység zavaró, hanem a gazdagodás is irritálja a többségi nemzeteket. Az asszimiláció, mint megoldás sérti a zsidók önazonosságát, és a zsidóságon belül is el-lentéteket szül. A zsidóság kultúrája, vallása és hagyományai révén egy nép, melynek joga van egy kö-zös hazához.

Az új szuverenitás megszervezését két vezető társaságra bízna. Az egyik (a Society of Jews) a tudományos jogi és politikai előkészületeket, a másik (a Jewish Company) a gyakorlati teendőket irányítaná. Herzl két országot említ, mint számba jöhető új földet. Az egyik Palesztina, a másik Argentína. Nem modern honfoglalást, hanem a kiválasztott terület megvásárlását képzelte el. Ezt a tehetősek és nagy vagyonnal rendelkezők adakozása, és a kívándorlók ingatlanainak eladása fedezné.

Részletesen kifejti elképzelését a zsidók tömegeinek átköltöztetésére a különböző országokból, és letelepítését az új hazában. Nyomatékosan leszögezi, hogy az új földre költözést nem lehet kötelezővé tenni. Fontosnak tartja az előkészületek gondos megszervezését és a fokozatosságot is. Gondja van az ingatlancserek tisztaságának felügyeletére és a spekuláció kizárására is. Az új haza földjén először – mai szóhasználatlaltal – az infrastruktúrát kell létrehozni: parcellázni, munkás-lakásokat, utakat építeni. Ezután az iparosok építenék fel a házakat, iskolákat, templomokat. A családok és csoportok társadalmi helyzetéhez méltó utaztatását a Company saját utazási társaságokon és bankokon keresztül se-

gíténé. Elgondolásai kiterjednek a városok és a társadalmi élet kialakításának kezdeteire, az államformára, amely a demokrácia egy arisztokratikus változata lenne, az alkotmányra, az államnyelvre, a hadseregre, a törvényhozásra, sőt még a nemzeti zászlóra is. Ezek némelyikén ma már mosolygunk. Herzl gondolatai nyomán jött létre a cionista világmozgalom és egy zsidó bank, amely egy fondot hozott létre Palesztína megvásárlására. Izrael állam, 1948-as létrejöttét Herzl Tivadar sajnos, már nem érte meg, mert 1904-ben meghalt.

Ez a mű magyarul „A Zsidó állam” címen 1919-ben (két különböző fordításban), és 1941-ben jelent meg Budapesten. Azóta magyar kiadása nincs.

(Loránt Istvánné)

Die Kultur der Abtei Sankt Gallen / Hrsg. von Werner Vogler. - Zürich : Belsler Verlag, 3. Aufl. 1993. - 223 p. : ill. - ISBN 3-7630-1220-6

A szentgalleni kolostor olyan fogalom, amely túlnőve a német nyelvterületen, összeforrt a középkor szellemi kultúrájával.

A VII. században egy Gallus nevű vándorszerzetes alapította kolostor 719-re fejlődött ki, melyet egy 820-ból fennmaradt tervrajz alapján a karoling-korban kibővítettek. A XI. századra Szentgallen a szellemi kultúra egyik legjelentősebb nyugati bástyájává fejlődött. Olyan ismert szerzetesek munkálkodtak itt, mint Ekkehart, aki I. Ottó német császárnál állt nagy becsben, a művészi tehetséggel megáldott elefántcsontfaragó Teutilo, a himnuszköltő Notker, aki a kolostori oktatás számára az antik filozófusok műveit és a zsoltárokat fordította le ófelnémetre.

A kötet igyekszik összefoglalni és bemutatni a szentgalleni kolostorkultúra összes dimenzióját. Ez elsősorban vallási kultúra, amely szent Benedek reguláját követve, a szerzetesközösségi élet legfőbb céljának az imaéletet, a liturgián keresztül az isten-

tiszteletet, valamint a szentírás olvasását tekintette. Emellett, az antik örökség megőrzése révén kibontakozott egy magas íráskultúra is. A szerzetesek a világi uralkodók számára az írásbeliség letéteményesei voltak. Őrzői és létrehozói továbbá a jogi élet dokumentumainak, melyek az Alpoktól északra sehol sem maradtak meg ilyen bőségben.

A szentmisékhez pszalteriumokat készítettek, a szerzetesek lelki olvasmányai számára pedig szövegeket állítottak össze a bibliából és az egyházatyák, tudós szerzetesek fennmaradt írásaiból. Az értékes kéziratokat az ünnepi alkalmakra feldíszítve, a szertartások fényének emelésére is használták. Később sok dokumentumot csak az ilyen jelesebb alkalmakkor állítottak ki. A tiszteletteljes gondoskodásnak köszönhetően gazdag gyűjtemény maradt fenn mind a mai napig. A könyvtár állományát a késő középkorban is fejlesztették, sőt katalógusokat készítettek. Szentgallen tudatosan ápolta múltját, melynek értékeivel tisztában volt. A kolostor alapítóját szentként tisztelték, életét krónikákban dokumentálták.

Szentgallen gazdag építészeti kultúrával is rendelkezik. Az apátsági könyvtár és a templom ma barokk stílusban pompázik, de a folyamatban lévő régészeti feltárások a középkori állapotokat vallatják. Az 1200 éves épületegyüttes 1983 óta része a világörökségnek. A kötet szerzői gazdag képanyaggal illusztrálva mutatják be a szerzetesközösség történetét, írás-, könyv- és építészeti kultúráját, kiegészítve időrendi táblákkal, az apátok névsorával és egyéb mutatókkal.

(Loránt Istvánné)

Russkoe zarubež'e : zolotaâ kniga emigracii : pervaa tret' XX veka : enciklopedičeskij biografičeskij slovar'. - Moskva : Rossijskaâ političeskaâ enciklopediâ, 1997. - 742 p. : ill.

Az orosz emigráció aranykönyve című kötet, műfaját tekintve enciklopédia és bibliográfiai szótár, melyben az orosz emigráció 400 jeles képviselőjének adatai szerepelnek a 20. század első negyedéből. Az orosz emigráció, amely a század első negyedében három forradalmat, három háborút (orosz-japánt, első világháborút, polgárháborút), éhségeket és nélkülözéseket élt át, a világ-történelemnek különleges jelensége. Arányait tekintve is példátlanul mondható. Megközelítőleg 2 millió orosz állampolgár kényszerült emigrálni, köztük híres tudósok írók, költők, a kultúra és a művészet rangos képviselői, és a pravoszláv egyház tagjai.

Az emigráció hosszú időn át abba az illúzióba ringatta magát, hogy külföldi tartózkodásuk csak ideiglenes. Tápot adtak ehhez Denkin, Kolcsak, Vrangel sikeres hadműveletei, később a szovjet állam létének elutasítása az Antant országai által. Ezek az illúziók végeredményben egységessé kovácsolták az orosz emigrációt, amely fő céljának az orosz nemzeti kultúra és a szellemi örökség megőrzését tartotta. E cél megvalósításáért az orosz emigráció egy nemzeti oktatási rendszert dolgozott ki az általános iskolától a felsőfokú oktatásig, továbbá tudományos konferenciákat és szemináriumokat szerveztek. A művészetekben a hagyományos orosz ágazatokat támogatták, mint például a baletet és a színházi iskolákat. Megteremtették a maguk könyv és lapkiadását is. Az orosz emigráció első hulláma tehetségekben gazdag volt különösen a tudomány és kultúra terén. Az orosz emigráció hozzájárult a világ civilizációjához, miközben megőrizték az orosz tudomány és kultúra évszázados hagyományait. A könyv orosz és külföldi archívumok anyagára támaszkodva mutatja be az emigráció történetét. A szöveget gazdag fotóanyaggal illusztrálták.

(Hargitai Rajna)

The Social Science Encyclopedia / ed. By Adam Kuper, Jessica Kuper. - 2. ed. - London : Routledge, 1999. - 923 p.
ISBN 0-415-20794-0

Az enciklopédia átfogó összegzését adja a modern társadalomtudományi ismereteknek. A kiadvány nemcsak szakembereknek szól, bár bizonyos fókig speciális olvasói- és kutatói igényeket elégít ki. (A szerkesztők elsősorban társadalomtudósok, egyetemi hallgatók, újságírók, menedzserek, tervezéssel és ügyintézással foglalkozó szakemberek érdeklődésére számítanak.)

A szócikkek többsége a társadalomtudományok általános, központi diszciplináit vizsgálja, más részük a fontos szakkérdéseket érinti. Az általánosabb részek mellett a speciális érdeklődésre számot tartó témakörök és elméletek is szócikkel szerepelnek. Olyan címszavak is megjelennek, melyek az adott részterületre jellemző módszertani és tudományfilozófiai kérdésekre koncentrálnak. A társadalomtudományok kulcsfiguráit és a meghatározó, jellemző irányzatokat is felvették címszövekként a szerkesztők. Az enciklopédia a társadalomtudományok gyakorlati alkalmazásával, más területekhez való kapcsolódásával is foglalkozik, például közgazdasági, tervezési, kriminológiai stb. aspektusok.

Az enciklopédia 1985-ben jelent meg először, és igen jó fogadtatásban részesült. A társadalomtudományok – társadalmi, politikai és gazdasági okokból kifolyólag – olyan mértékben fejlődtek, változtak, strukturálódtak, váltak szét a 80-as évek óta, hogy szükségessé vált a mű teljes átdolgozása.

A második kiadás tartalmilag jelentősen eltér az elsőttől. A 600 tételnek mintegy fele új, vagy újra írt címszó, és a tételek további 40%-át is átdolgozták. Csupán 10%-nyi az a szöveges anyag, amelyet változatlanul átvettek a 2. kiadás számára.

A kötetnek magyar közreműködője is van, és szócikket kapott például Polányi Károly és Friedman Milton is.

(Kaibinger Károlyné)

La stampa italiana nell'età della TV, 1975-1994 / Alberto Abbruzzese [et al.] ; a cura di Valerio Castronovo e Nicola Tranfaglia. - Roma : Laterza, 1994. - XI, 633 p. - (Storia della stampa italiana ; 7.)

Médiacsatározásaink idején talán nem haszontalan egy a miénknél régebben, bejárattottabban működő demokrácia hasonló területeire betekintenünk. Anál is inkább, mert részben megerősítettést nyernünk: bizonyos folyamatoknak le kell játszódniuk, vannak lépések, amelyek nem kihagyhatók. Más kérdés a megoldás módja, leginkább a történelmi-társadalmi és az aktuális kultúrviszonyok különbözősége folytán. Mindenképpen pozitívumként kell elkönyvelnünk azonban, hogy legalábbis tájékozódásul megoldó-képletek egész sorával ismerkedhetünk meg.

A szóban forgó mű nem más, mint az olasz sajtó és a televízió egymáshoz való viszonyának az utóbbi húsz év gazdasági és politikai körülményei által meghatározott helyzetelemző ismertetése. A könyv a szerzők szerint elsősorban azért született meg, mert a sajtószabadság védelme közügy, sőt kötelesség. Ennek biztosítéka pedig egyedül és kizárólag egy bármiféle monopolhelyzetet kiküszöbölő médiatörvény.

A tanulmánykötet reálisan arányos keretek között foglalkozik a televíziózásnak mint műsorkészítésnek és fogyasztói szokásoknak a sajtóra gyakorolt hatásával. Ezzel a problémával minden társadalomnak törvényszerűen szembesülnie kell. A televízió nyújtotta kényelmesebb, bár természetszerűleg sok-

kal felületesebb információszerzés hatalmas vonzóerő a papírhordozóval szemben. Az újságolvasást a televíziózással szemben nem lehet háttértevékenységként üzni. Rutinos tévések a fogyasztói szokások pontos felméréseivel ma már könnyedén megoldják, hogy ügyes szerkesztéssel megfelelő időpontban kerüljenek adásba a hírek (ezt az olaszok általában vacsora közben nézik/hallgatják, aláfestésként). Ugyanolyan precíz gyakorlottsággal illeszlik be a közérdeklődésre igényt tartó aktuális gazdasági és politikai műsorokat, a közcélú és a kereskedelmi reklámokat, és nem utolsósorban mindig a megfelelő pillanatban kerülnek képernyőre a tömegekre mágiikus hatást gyakorló tévés személyiségek vagy a már szokássá rögzült úgynevezett panelek. Adótól függően, mindez különböző kulturális színvonalon valósul meg.

Noha olasz embert a reggeli órákban nemigen lehet a kezében újság nélkül látni, és ugyancsak szokatlan volna az is, ha a bárókban a tíz óra körül a hivatalokból kiözönlő tömeg nem a napi politikát vitatná meg kávéja, cappuccinója és cornettoja (croissantja) fogyasztása közben, a sajtónak mégiscsak fel kellett vennie a harcot a televízió kihívásával. A versenyképesség megtartása érdekében újabb és újabb rovatokkal és mellékletekkel kellett bővítenie napi- és hetilapjait, sok esetben kellett de-signt változtatnia és ugyancsak be kellett illesztenie a reklámokat is. Mindennek költségvetésbeli vonzatai eleinte kényszerű példányszámcsökkenést eredményeztek. A sajtó, legalábbis a vezető napi- és hetilapok, az egyre növekvő számban megjelenő regionális újságokkal egyetemben, a kényszerű rovatbeillesztések mellett és ellenére is az igényesség megtartása mellett döntöttek. Így születhetett meg a kilencvenes évek közepe tájára Európa egyik talán legjobban tájékozott, bár társadalmi hátterét tekintve, igencsak bonyolult és botrányoktól sem mentes sajtóországa.

A továbbiakban „Az olasz sajtó a televíziózás korában: 1975-1994” (ford.: N.G.) címet viselő mű rész-

letes elemzést ad a különböző gazdasági és politikai érdekcsoportok harcainak a tömegtájékoztatásra gyakorolt hatásáról. Pontos felsorolásban ismerteti a sajtóorgánumokat, az állami és magán televíziós csatornákat a mögöttük álló politikai erők vagy beruházók egyidejűleg objektív, korrekt bemutatásával. A tanulmánykötetnek ezt a részét kifejezetten a gazdaság-, a politika- és a sajtótörténettel foglalkozó szakembereknek ajánljuk.

Mivel Itália a „vitatkozó népek” csoportjába tartozik (gondoljunk akár csak a fórumokon szócsatázó elődökre), a sajtónak és az általa foglalkoztatott újságírói gárdának mégiscsak módja nyílik arra, hogy a tömegtájékoztatás, ha nehézségek árán, akár a lehetőségek túllépésével is, de megpróbálja és lehetőségek szerint meg is tartsa nehezen kivívott, természetesen viszonylagos, de mindenképpen jelentékeny sokszínűségét és függetlenségét.

(Németh Gabriella)

UNGVÁRY, Krisztián

Die Schlacht um Budapest : Stalingrad an der Donau 1944/45 / Ungváry Krisztián. - München : Herbig, 1999. - 504 p. - ISBN 3-7766-2120-6

Horthy 1944 tavaszán megkísérelt a Szovjetunióval fegyverszünetet kötni, ezért a német csapatok 1944. március 19-én Weichs vezértábornagy vezetésével megszállták a magyar fővárost. Így Budapest 1944 szeptemberére a Vörös Hadsereg offenzívája folytán, frontközelbe került.

Novemberben a 2. és 3. ukrán hadtest csapatai Malinovszkij és Tolbuhin vezetésével elérték Budapest elővárosait. Hitler a keleti front összeomlásának megakadályozása érdekében Budapestet 1944. december 1-jén erődítménnyé (Festung) nyilvánította, melyet az utolsó házig védeni kell. December 26-án, karácsony napján kezdődött meg a főváros 102 napig tartó borzalmas ostroma, amelyet csak

Leningrádéhoz, Sztálingrádéhoz vagy Varsóéhoz lehet hasonlítani. Ez a „második Sztálingrád” 150 000 emberéletet követelt. Bár a katonai előkészületek megtörténtek, a város lakossága megdöbbenve szembesült a körbezártság reménytelenségével, nem lehetett elmenekülni.

A német és magyar védekező csapatok többszöri kitörési kísérlete nagy veszteségek árán sem sikerült. A körülzárt városban az emberek élelmiszer tartalékaik fogytán, állandó életveszélyben a túlélésért küzdöttek, miközben a nyilaskeresztes rezsim példa nélküli hajsztát indított a zsidók ellen. A Szalasi-kormány már október közepétől kíméletlen keménységgel lépett fel a zsidókérdés végső megoldása, az „Endlösung” szellemében.

A szerző az archívumok megnyitása óta elsőként tudott minden rendelkezésre álló, eddig publikálatlan német és magyar forrásanyagba betekinteni és kiértékelni.

Ungváry Krisztián történész, Budapesten született 1969-ben. E művének magyar nyelvű kiadása már három kiadást ért meg. Több külföldi és belföldi ösztöndíjat nyert el, többek között a Humboldt-alapítvány Roman Herzog Kutatási Ösztöndíját. Számos tudományos publikációja jelent meg az első és a második világháború témakörében. A Budapesti Hadtörténeti Intézet alapítványának 1999 évi kiöntetettje: „az év hadtörténésze”.

(Loránt Istvánné)

The World's Writing Systems / ed. by Peter T. Daniels, William Bright. - New York : OUP, 1996. - 922 p.
ISBN 0-19-507993-0

Az írott nyelv vizsgálata a nyelvészeti tanulmányok legelhangyoltabb ága napjainkban, mivel a kutatások legnagyobb része a beszélt nyelv történelmi és elméleti kérdéseivel foglalkozik. Az írásrendszerek-

kel foglalkozó tanulmányok – az írásrendszerek történetére korlátozva vizsgálódásukat – nem helyeznek túl nagy hangsúlyt magára az írott szövegre. Az egyetlen olyan, a közelmúltban megjelent mű, amely behatóan foglalkozik azzal a témával, hogy az egyes nyelvek hogyan használják az írott szöveget.

A legelső írott szövegektől kezdve, egészen napjainkig haladva dokumentálja ez az unikális referenz mű az írás történetét és tipológiáját – a világ minden tájára kiterjedően, a már nem beszélt nyelveket is beleértve. Mintegy nyolcvan fejezetben mutatja be szakszerű, de jól érthető formában, miként működnek az írásrendszerek, az egyiptomi hieroglifák, a kínai betűszók és a latin betűk – grafikus formában.

A Távol-Kelettel, Kelet-Ázsiával, Európával, Dél-Ázsiával, Délkelet-Ázsiával és a Közép-Kelettel foglalkozó fő fejezetek elején a bevezető rész azt tárgyalja, hogy a szóban forgó írásrendszer fejlődése, milyen kulturális és társadalmi közegben ment végbe. A fő fejezeten belüli alfejezetek gazdag háttérinformációval szolgálnak, egyben vizuális segítséget nyújtanak az egyes nyelvekre vonatkozóan: részletesen foglalkoznak az adott írásrendszer történeti hátterével, az egyes írások struktúráját pedig a betűket és szimbólumokat ábrázoló táblázatok segítségével vázolják fel, közben a rendszerek fonológiai összefüggéseit is feltárják. Mindegyik fontos írásfajtából kapunk egy bekezdésnyi mintát, kiegészítve annak latin betűs változatával, fonetikus átírásával és angol fordításával. Az alfejezeteket bibliográfia egészíti ki. A szerkesztők szerint ez a munka abban tér el a korábbi hasonló vállalkozásoktól, hogy, itt a fő kérdés az, hogyan működik egy-egy írásfajta.

A tárgyalt mű naprakész és tudományos felkészültséggel íródott, s mint ilyen, egyedülálló, valamennyi írásfajta kiterjedő eszköz, mely egyetlen könyvtár referenz állományából sem hiányozhat.

(Kaibinger Károlyné)